

بررسی مشکلات فرهنگی زندگی خوابگاهی دانشجویان پسر خوابگاه‌های دانشگاه یزد*

سید علیرضا افشانی^۱

عباس عسگری ندوشن^۲

مجید سفید^۳

چکیده:

هدف این پژوهش، بررسی مشکلات فرهنگی زندگی خوابگاهی دانشجویان پسر خوابگاه‌های دانشگاه یزد در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ بود. این تحقیق با روش پیمایش انجام شده و برای تدوین چارچوب نظری تحقیق و مروری بر تحقیقات پیشین از روش کتابخانه‌ای (اسنادی) استفاده گردیده است. و نهایتاً اینکه، این مطالعه به لحاظ ماهیت، کاربردی، به لحاظ معیار زمان، مقطعی و به لحاظ معیار وسعت، پهنانگر است. جامعه آماری در این تحقیق، کلیه دانشجویان ساکن در خوابگاه‌های پسرانه دانشگاه یزد در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ بودند که حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران، ۳۴۵ نفر محاسبه گردیده است. شیوه نمونه‌گیری در این تحقیق، طبقه‌ای بوده است. طبقات بر حسب رشته تحصیلی و مقطع تحصیلی انتخاب شده‌اند. ابزار مورد استفاده در این تحقیق، پرسشنامه محقق‌ساخته بوده است. برای آزمون پایایی پرسشنامه در این تحقیق، از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. همچنین در این تحقیق از اعتبار محتوایی استفاده شده است. نتایج نشان می‌دهد که مشکلات فرهنگی دانشجویان به طور معنی‌داری کمتر از متوسط است. میزان مشکلات فرهنگی در بین دانشجویان کارشناسی بیش از دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری و در بین دانشجویان مجرد بیش از دانشجویان متأهل است.

کلید واژه: مشکلات فرهنگی، دانشجو، خوابگاه، دانشگاه یزد

* تاریخ وصول: ۹۰/۱۱/۱۶ تاریخ پذیرش: ۹۱/۲/۱۲

۱- استادیار جامعه‌شناسی و عضو هیأت علمی دانشگاه یزد afshanalireza@yazduni.ac.ir

۲- استادیار جمعیت‌شناسی و عضو هیأت علمی دانشگاه یزد aaskarin@yazduni.ac.ir

۳- کارشناس ارشد امور فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان yaser_sefid@yahoo.com

۱- مقدمه و بیان مسأله

ورود به دانشگاه در زندگی فرد واقعه مهمی محسوب می‌شود، چرا که بر شغل، درآمد، روابط اجتماعی و احتمالاً انتخاب همسر او در آینده مؤثر واقع می‌شود. اگرچه در گذشته ورود به دانشگاه در انحصار معدودی از برگزیدگان بود، در جهان معاصر به دانشگاه نرفتن بیشتر یک قصور شخصی تلقی می‌شود و ورود به دانشگاه با بهره‌مندی فرد و پایگاه اجتماعی - اقتصادی خانواده او در ارتباط است. هر قدر که محصل دارای بهره‌مندی بالاتری باشد و والدین او از رفاه بیشتری برخوردار باشند احتمال این که او به دانشگاه برود بیشتر است. اعم از این که دانشجو در یک دانشگاه بزرگ به تحصیل بپردازد و یا در یک مؤسسه آموزش عالی کوچک، بی‌تردید محیط آموزش عالی افق ذهنی او را گسترده‌تر می‌کند و در نظام پیش‌دوروی‌ها و ارزش‌های اجتماعی مورد قبول او دگرگونی‌های به وجود می‌آورد. صرف‌نظر از این که علت را آموزش دانشگاهی بدانیم و یا پختگی ذهن و یا صرفاً دوری بیشتر از خانواده، آن چه که قابل تعمق است تغییراتی است که در نگرش‌های اجتماعی دانشجو به وجود می‌آید (محسنی، ۱۳۸۸).

مسأله ادامه تحصیل و رشد و ارتقای علمی، یکی از نیازهای رو به رشد جوامع امروز می‌باشد که جوانان مستعد و پر تلاش را به سمت و سوی خود جذب کرده است. از آنجا که دانشگاه‌ها در مراکز شهرهای بزرگ قرار دارند و از طرفی تنوع رشته‌ها به حدی است که امکان ارائه آن در همه‌ی دانشگاه‌ها نیست، بلکه هر دانشگاهی تعداد معدودی رشته را ارائه می‌نماید. چاره‌ای جزء ترک شهر و دیار نیست. در اکثر دانشگاه‌ها، خوابگاه‌هایی پیش‌بینی شده که محل استقرار دانشجویان غیربومی می‌باشد و این یعنی زندگی با فرهنگ‌های مختلف. آداب و رسوم و گویش و پوشش متفاوت خوابگاه را به محل تبلور و تظاهر انواع و اقسام فرهنگ‌ها و خرده فرهنگ تبدیل می‌کند (فروتین، ۱۳۸۹).

زمانی که فرزندان در دانشگاه پذیرفته می‌شوند، مهمترین پدیده‌ای که رخ می‌دهد، حرکت آنان به سوی استقلال است. به همین دلیل، بسیاری از فعالیت‌هایی که قبلاً توسط والدین انجام می‌شد، حالا توسط دانشجویان انجام می‌گیرد از جمله: رفت و آمد، خرید، دوستی و ارتباط، فعالیت‌های درسی (نظیر آمادگی برای امتحان‌ها، زمان‌بندی برای انجام کارهای عملی)، انجام امور شخصی و ... (نوری، ۱۳۸۹).

یکی از امکانات و ویژگی‌های مهم دانشگاه، ارتباط و تعاملات افراد مختلف از فرهنگ‌ها و خانواده‌های متفاوت است. چنین فضایی به‌ویژه در خوابگاه‌ها باعث رشد توانایی‌ها و مهارت‌های ارتباطی فرزندان می‌شود که به اندازه درس دانشگاهی ارزش دارد. دانشجویان در بسیاری از موارد، بهترین کمک‌ها و حمایت‌ها را چه در زمینه امور درسی و چه در زمینه مسائل و مشکلات دیگر از یکدیگر دریافت می‌کنند (نوری، ۱۳۸۹).

در فضای دانشگاه که ساعت‌های زیادی از وقت جوانان در کنار یکدیگر می‌گذرد، اهمیت دوستی‌ها افزایش پیدا می‌کند و در مورد دانشجویان خوابگاهی، اهمیت دوستی‌ها بیشتر می‌شود. در واقع دوستان و

همسالان به نوعی جایگزین خانواده می‌گردند. زمانی که یکی از دانشجویان بیمار است و دسترسی به خانواده ممکن نیست، این دوستان و همسالان هستند که به پرستاری و مراقبت از یکدیگر می‌پردازند (نوری، ۱۳۸۹).

دانشگاه محل خردورزی، آموزش و یادگیری بسیاری از مسائل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است که باعث ایجاد فرصت‌هایی برای پیشرفت و ترقی افراد می‌شود و خوابگاه یعنی محل سکونت موقت و خوابگاه دانشجویی محدوده‌ای از فضای دانشگاه محسوب می‌شود که برای سکونت و آرامش و تأمین بهداشت روانی دانشجویان به همراه بهره‌مندی از سایر امکانات فرهنگی، رفاهی، فوق برنامه، تربیت بدنی، مشاوره و راهنمایی، کتابخانه و تغذیه و بهداشت و درمان در حد مقدمات در نظر گرفته شده است و کلیه مقررات انضباطی و اداری دانشگاه در آن حاکم است.

گسترش مراکز آموزشی و پذیرش دانشجو از مناطق مختلف باعث انتقال فرهنگ و خرده فرهنگ‌ها به یک مکان می‌شود. این پدیده عواقب گوناگونی دارد که در کوتاه مدت موجب افزایش ناهمگنی فرهنگی مناطق مختلف شده و حتی می‌تواند تعارض‌هایی را نیز در پی داشته باشد (قلی‌زاده، ۱۳۸۸).

دانشجو با ورود به خوابگاه، از محیطی که سال‌ها در آن زندگی کرده است جدا می‌شود و در محیط جدید و متفاوتی قرار می‌گیرد. محیطی که در آن افراد با فرهنگ‌ها، طرز فکرها، نگرش‌ها، قومیت‌ها، زبان، شخصیت و رشته‌های تحصیلی گوناگون که هر کدام ایدئولوژی‌ها و علایق متناسب با خود را می‌طلبند، در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند. برخورد با انسان‌های جدید باعث شکل‌گیری روابط، تجربه‌ها و اتفاقات جدیدی می‌گردد، داشتن ارتباط طولانی و در واقع زندگی کردن با افرادی که به آنها هم‌اتاقی گفته می‌شود سرآغاز تأثیر و تأثرهای بسیاری است. بخشی از دانشجویان با درک کامل از شرایط جدید سعی بر آن دارند که خود را با آن منطبق کرده و از زندگی جدید به عنوان یک فرصت استفاده کنند از این جهت می‌توان گفت فرهنگ خوابگاهی مجموعه‌ای از فرهنگ همدلی، تعاون و سازگاری با ناملایمات زندگی است و برخی از آنها که توانایی سازگاری با محیط جدید را ندارند، واکنش‌های منفی از خود بروز می‌دهند که ممکن است موجب انحراف دانشجو از مسیر اصلی‌اش شود.

گوناگونی فرهنگی ایران زمین به قدری است که شمال تا جنوب و شرق تا غرب مملو از عادات و رسوم خاص آن منطقه است و خوابگاه مکانی است که می‌تواند فرهنگ‌های خاص با زبان، رفتار و کارکردهای موجود در آن (در واقع مجموعه‌ای از فرهنگ‌ها) را در خود جمع کرده و فرهنگ جدیدی تحت عنوان فرهنگ خوابگاهی را به وجود آورد. در این میان مشکلات متعدد فرهنگی از قبیل کمبود امکانات فرهنگی، آموزشی در خوابگاه، تفاوت فرهنگ رعایت بهداشت و نظافت خوابگاه، اختلاف در ساعت فعالیت و استراحت در بین دانشجویان، اختلافات فرهنگ خانوادگی دانشجویان، تفاوت در خرده

فرهنگ‌های قومی و منطقه‌ای، اختلاف در اخلاقیات و اعتقادات، اعتیاد به انواع مواد مخدر و سیگار و نیز انواع انحرافات اخلاقی جنسی می‌تواند برای دانشجویان مطرح باشد.

از آنجا که دانشگاه‌ها و دانشجویان در هر جامعه‌ای به عنوان شاخص تمامی تحولات فرهنگی، اجتماعی و سیاسی آن جامعه به شمار می‌آیند، از این رو شناخت نقاط قوت، ضعف، تحول و تحرک‌های دانشگاهی برای همه مسئولان و برنامه‌ریزان کشور امری لازم است. بنابراین سؤالی که مطرح می‌شود این است که مهم‌ترین مشکلات فرهنگی دانشجویان خوابگاهی کشور کدام‌ها هستند؟ و چه راهکارهایی را برای کاهش مشکلات فرهنگی در خوابگاه‌ها می‌توان یافت؟ از این رو مطالعه حاضر در نظر دارد وضعیت دانشجویان پسر خوابگاهی دانشگاه یزد را از نظر مسائل و مشکلات فرهنگی ارزیابی نماید.

۲- پیشینه تحقیق

نتایج مطالعه پیامنی (۱۳۷۵) حاکی از آن بود که در مجموع ۴۵/۷ درصد از واحدهای مورد پژوهش واجد درجه بالای مشکلات اقامتی اعم از مشکلات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بودند و تنها ۱/۳ درصد شرایط اقامت خود را در خوابگاه مناسب توصیف کردند.

پژوهش محمودی‌راد و آراسته (۱۳۸۳) نشان داد که خوابگاه‌ها در صورتی که با هدف ایجاد جوامع کوچک یادگیری در رشته‌های یکسان مورد بازنگری قرار گیرند به محیطی ایمن و حمایتی برای افزایش گفتمان‌ها و فعالیت‌های فوق برنامه و نیز تقویت مهارت‌های زندگی و سازگاری و تعامل بیشتر با محیط اجتماعی و رشد فردی و شغلی و مشارکت در اداره امور جامعه مبدل خواهند شد.

یافته‌های پژوهش مثنوی و همکاران (۱۳۸۴) نشان داد عواملی از قبیل نحوه توزیع در اتاق‌ها، کاهش شرم حضور ناشی از کمبود فضای تعویض لباس و وسوسه‌های جنسی در رفتار انحرافی در خوابگاه مؤثر بوده است.

افقی (۱۳۸۸) هنجارها و ارزش‌های موجود در میان دانشجویان ساکن خوابگاه دانشگاه گیلان و رابطه آنها با آنومی را مورد بررسی قرار داد و به این نتیجه رسید که میزان آنومی در خوابگاه پسران نسبت به دختران کمتر است.

بر اساس نتایج پژوهش توحیدلو (۱۳۸۸) متغیرهای شکل گرفته در درون خانواده نقش معنی‌داری بر کاهش یا افزایش مشکلات فرهنگی در بین دانشجویان دارد.

کلدی و فلاح (۱۳۸۸) به این نتیجه رسیدند که ارزیابی دانشجویان در خصوص کارکردهای دانشگاه در سطح نسبتاً خوب بوده است. همچنین از اختلاف طبقاتی فرهنگی و برخی عوامل خانوادگی و قومی به عنوان مهم‌ترین مشکلات فرهنگی نام برده شد.

بررسی تجربی در ۱۹۴۸ نشان داد که دانشجویان مکزیک که در امریکا تحصیل کرده‌اند، بعد از اتمام تحصیلات تغییرات آشکاری در نگرش‌ها و بینش‌های آنها به وجود آمده بود. تمایل بیشتر به حل مشکلات به روش‌های عملی، در نظر گرفتن فایده عملی امور به مثابه بالاترین معیار ارزش‌ها، تمایل به تأکید بر چیزهایی که برای زیستن ضروری هستند و تأکید بر اهمیت طبقه متوسط از جمله این تغییرات بود (لومیس و چولر^۱، ۱۹۴۸).

تحقیق سندمن گی به روش «اتنو گرافیک» یا «مردم نگاری» (۱۹۹۹) درباره مشکلات دانشجویان ایرانی خارج از کشور، مشکلات فرهنگی را مشکلات اصلی دانشجویان دانسته و این مشکلات را به صورت ذیل خلاصه و فهرست می‌کند: شیوه و اسلوب فکری، استرس‌های فرهنگی، انزوا و محرومیت اجتماعی، سوء تفاهم فرهنگی. وی در نتیجه‌گیری نهایی تحقیق خود می‌نویسد: این بررسی نشان می‌دهد هم استادان راهنما و هم دانشجویان ایرانی در زمینه شناخت و درک وظایف ماهیت گفتمان‌های رشته و زمینه مطالعاتی و روشی که باید تعلیم داده، آموخته و به کار گرفته شود با مشکلات ناشی از اختلاف فرهنگی مواجه‌اند (سندمن^۲، ۱۹۹۹).

در تحقیقی که درباره مشکلات دانشجویان ایرانی خارج از کشور توسط اتوکلاپنبرگ و همکاران در ۱۹۷۹ به روش پیمایشی و با استفاده از پرسشنامه و مصاحبه در میان دانشجویان ایرانی یازده کشور جهان انجام شد ضمن تأکید بر مشکلات مختلف مسکن، زبان و... تأکید می‌کنند که تفاوت‌های فرهنگی و تفاوت‌های سبک یادگیری و آموزش و پژوهش در ایران و کشورهای غربی یکی از مهمترین مشکلات در راه پیشرفت تحصیلی دانشجویان بوده است (فاضلی، ۱۳۸۷).

البنیان^۳ (۱۹۸۰) در یک بررسی تجربی درباره دانشجویان عربستان سعودی در ۱۹۸۰ نشان داد که ارزش‌ها و نگرش‌های دانشجویان درباره جایگاه زن، روابط خانوادگی و ارزش‌های شغلی، با تغییرات آشکاری همراه بوده و دستخوش تحولات اساسی و عمیق شده است.

وان لار^۴ و همکاران (۲۰۰۵) در پژوهشی تأثیر هم اتاقی خوابگاه‌های دانشگاه کالیفرنیا را در رفتار و نگرش قومی دانشجویان مورد مطالعه قرار دادند. نتایج این مطالعه نشان داد که زندگی با هم اتاقی‌هایی حتی از نژادهای مختلف باعث کاهش تعصبات قومی و تغییر رفتار در دانشجویان و افزایش عاطفه بین آنها گردیده بود.

1 - Loomis and Schuler 1948

2 - Sandeman-gay

3 - Al- Banyan

4 - VanLar

اوسلو^۱ و گیرجین^۲ (۲۰۱۰) در مقاله‌ای با عنوان تأثیر شرایط سکونت در ایجاد مهارت حل مشکلات اجتماعی دانشجویان خوابگاه‌های ترکیه نشان دادند دانشجویان پسر مستقر در خوابگاه‌های دانشجویی بیشتر از دانشجویان دختر توانایی ایجاد روابط عاطفی با دیگر دانشجویان را داشته و در حل مشکلات اجتماعی خود نسبت به آنها موفق‌تر بودند.

۳- ملاحظات نظری

شاید نتوان نظریه‌ای را یافت که بطور مستقیم موضوع مشکلات فرهنگی دانشجویان خوابگاهی را مورد اشاره و تبیین قرار داده باشد؛ لیکن با تعمق و تأمل در برخی نظریات فرهنگی می‌توان ارتباط بین متغیرهای متفاوت با متغیر فرهنگ و مسائل فرهنگی را برداشت نمود. از جمله نظریاتی که به نحوی موضوعات فرهنگ، خرده‌فرهنگ، مسأله فرهنگی و... را مورد مطالعه و بررسی قرار داده و به‌عنوان چارچوب نظری مورد استفاده محقق قرار گرفته است، می‌توان موارد زیر را نام برد:

به اعتقاد تریاندیس؛ هرچه فاصله فرهنگی بیشتر باشد، شباهت درک کمتر و هر چه علم ما از فرهنگ دیگر بیشتر باشد (مثلاً زمانی که آموزش بین فرهنگی مؤثری داشته باشیم) شباهت درک شده بیشتر خواهد بود؛ فلذا هر چه توانش زبانی عامل در زبان فرد دیگر بیشتر؛ هر چه شبکه ارتباطی فرد با شبکه ارتباطی افراد دیگر همپوش تر؛ هر چه تماس هم پایه بین دو نفر بیشتر و هر چه اهداف فرادستی موجود بیشتر باشد شباهت درک شده بیشتر است. به عبارت بهتر افراد دارای توانش زبانی بالاتر و روابط اجتماعی مستحکم‌تر، بالتبع با مشکلات فرهنگی محدودتر و کمتری در محیط خوابگاه روبرو خواهند شد. هم‌پوشی شبکه ارتباطی بیشتر و ویژگی‌های هم شکل، ضربه فرهنگی کمتری به وجود می‌آورد و در جهت کاهش تعارضات و تضادهای فرهنگی عمل می‌نماید (تریاندیس، ۱۳۸۸).

و اما بیلز، روابط اجتماعی را در درون گروه‌های کوچک بدین منظور بررسی نمود تا تشخیص دهد که انسان‌ها تا چه اندازه نسبت به یکدیگر رفتار دوستانه یا خصمانه دارند و چگونه این دوستی‌ها و دشمنی‌ها به وجود می‌آید. هدف بیلز اصلاح جامعه و تقویت پیوندهای اجتماعی و بهبود روابط انسان‌ها با یکدیگر بود، تا آنها به یکدیگر کمک کنند و با هم محبت داشته باشند، نه اینکه بر ضد یکدیگر کار کنند و برآیند نیروهای اجتماعی یکدیگر را خنثی کنند. همچنین می‌توان (در بدترین حالت) از تئوری بیلز برای تخریب روابط اجتماعی در گروه‌ها استفاده کرد، یعنی دشمنان یک جامعه می‌توانند روش‌های درگیری، متلک، زخم زبان، نیش زدن، فحش و جک ساختن برای گروه‌های محلی (ترک‌ها فلانند، رشتی‌ها فلانند...) را در یک جامعه رواج دهند. در ایران متأسفانه این‌گونه زخم زبان‌ها به عناصر فرهنگی تبدیل

1 - Uslu

2 - Girgin

شده‌اند. به‌رحال افرادی با رفتارهای دارای بعد احساسی مثبت، پیوندشان با گروه قوی‌تر بوده و بالتبع با مسائل و مشکلات فرهنگی محدودتری دست و پنجه نرم می‌نمایند. بنابراین اگر یک شخص در رفتار متقابلش با دیگری، حتی‌المقدور آن دیگری را تأیید کند، پیوند دیگری با وی قوی‌تر و تمایلش به او بیشتر می‌گردد (رفیع پور، ۱۳۸۷).

جامعه‌شناسی فرهنگی پارسونز، جهان اجتماعی کاملاً منظم، بسته و کاملی را در نظر می‌گیرد که در آن طیف متنوعی از گروه‌های اجتماعی با موفقیت هم‌نوا می‌شوند و گروه‌هایی که فرهنگ هنجاری عام را درونی نساخته باشند، از فرآیند وحدت فرهنگی بیرون رانده می‌شوند (صالحی امیری، ۱۳۸۶). مطابق با دیدگاه وی، در میان کارکردهای مختلف خانواده، دو کارکرد اساسی و تقلیل‌ناپذیر وجود دارد که عبارت‌اند از: ۱. اجتماعی کردن اولیه فرزندان و ۲. تثبیت تشخص و هویت در جامعه. از طرف دیگر، پارسونز بر دو فرآیند بنیادی اجتماعی شدن اولیه تأکید می‌کند: (۱) نهادی شدن و درونی شدن فرهنگ و شکل‌گیری شخصیت و (۲) تثبیت شخصیت.

بدون درونی شدن فرهنگ و بدون هنجارها و ارزش‌های مشترک، زندگی اجتماعی امکان‌پذیر نخواهد بود. اما نکته مهم این است که فرهنگ به سادگی آموخته نمی‌شود و آموزش اولیه آن نیز فقط از خانواده ساخته است، یا به سخن دیگر فقط خانواده از عهده این وظیفه بر می‌آید. آن‌گاه که شخصیت شکل گرفت، نوبت به تثبیت آن می‌رسد و این دومین کارکرد خانواده تفویض‌ناپذیر است (توحیدلو، ۱۳۸۸).

لذا افراد با شرایط خانوادگی متفاوت، تجارب متفاوتی از مسائل و مشکلات فرهنگی و اجتماعی در محیط‌های متفاوتی که در طول دوران زندگی با آن روبرو می‌شوند، خواهند داشت.

مطابق با تئوری بلاو، اگر پیوند اجتماعی یا هم‌گروهی برای کل افراد گروه پاداش‌های متقابلی به همراه داشته باشد پیوند اجتماعی حفظ و تقویت می‌شود. اما اگر اعضای یک گروه احساس کنند که در کنش متقابل با یکدیگر هیچگونه پاداش یا منافع متقابلی را ردو بدل نمی‌کنند رشته پیوند در میان آنها سست و سرانجام از هم گسیخته خواهد شد. دغدغه مرکزی نظریه وی این است که چگونه شرایط ساختاری در یک اجتماع یا جمعیت نظیر ناهمگونی و اندازه گروه، بر الگوهای تعامل یا پیوند اجتماعی (مثل دوستی) افراد تأثیر می‌گذارد. و اما مفروضات بنیادی نظریه ساختاری بلاو؛

(۱) احتمال پیوند اجتماعی (مشارکت) بین افراد تابعی است از فرصت‌های آنها برای تماس با یکدیگر؛

(۲) مجاورت افراد در یک فضای چندبعدی (سازمان‌بندی شده با پارامترهای اسمی و مدرج) احتمال پیوند اجتماعی را بین آنها افزایش می‌دهد؛

الف. نرخ پیوندهای افراد در موقعیت‌های اسمی یکسان بیشتر از این نرخ با دیگران خارج از گروه است

ب. میانگین فاصله اجتماعی در موقعیت‌های درجه‌ای بین پیوندیافتگان کمتر از کل جمعیت است
 ۳) پیوندها در دیگرگروه‌ها یا قشرها تحرک رادراین گروه‌ها تسهیل می‌کند (موحد و همکاران، ۱۳۸۸).

در مورد تئوری آرچر؛ آغاز کارش با نظام فرهنگی است؛ زیرا هر کنش فرهنگی - اجتماعی در هر موقعیت تاریخی، در زمینه انواع بی‌شمار نظریه‌ها، باورداشت‌ها و اندیشه‌های بهم مرتبطی رخ می‌دهد که پیش از کنش تحول یافته‌اند و بر کنش تأثیر مشروط کننده‌ای می‌گذارد. نظام فرهنگی اجتماعی تقدم منطقی بر کنش و کنش متقابل اجتماعی فرهنگی دارد و بر این کنش تأثیر می‌گذارد. هم‌چنان که تحت تأثیر آن قرار می‌گیرد؛ سرانجام اینکه تکمیل فرهنگی بعد از کنش و کنش متقابل اجتماعی فرهنگی و دگرگونی‌هایی که تغییر نظام اجتماعی فرهنگی در این کنش‌ها پدید می‌آورد پیش می‌آید. آرچر نه تنها به تبیین عام تکمیل فرهنگی بلکه به نمودهای خاص آن نیز علاقمند است. حاصل آن که رفتارها و کنش‌های افراد تأثیر و تأثر از نظام فرهنگی غالب بر آن محیط دارند (ریترز، ۱۳۸۸).

پارک معتقد است توافق و سامان اجتماعی پدیده‌های طبیعی نیستند و تنها سازگاری موقتی‌اند که با سربلند کردن کشمکش‌های فروخته این سازگاری‌ها یکباره درهم می‌شکنند. برخلاف توافق هم‌رنگی فراگردی از درهم آمیختگی و درهم فرورفتگی است که طی آن اشخاص و گروه‌ها خاطرات، احساسات و رویکردهای اشخاص دیگر را از آن خود می‌سازند و با سهیم شدن در تجربه و تاریخ دیگران، با آنها در یک فرهنگ مشترک عجین می‌گردند. مفهوم فاصله اجتماعی پارک نیز به درجه نزدیکی میان گروه‌ها و افراد راجع است و درجه نزدیکی میزان نفوذی را که هرکس بر دیگری اعمال می‌کند اندازه‌گیری می‌نماید؛ هرچه فاصله اجتماعی افراد و گروه‌ها بیشتر باشد میزان نفوذ متقابل آنها کمتر است (کوزر، ۱۳۸۰).

۴- روش تحقیق

در این تحقیق با توجه به هدف مطالعه که بررسی مشکلات فرهنگی زندگی خوابگاهی دانشجویان پسر خوابگاه‌های دانشگاه یزد بوده است از روش پیمایش استفاده شده است. همچنین برای تدوین چارچوب نظری تحقیق و مروری بر تحقیقات پیشین از روش کتابخانه‌ای (اسنادی) استفاده گردیده است. و نهایتاً اینکه، این مطالعه به لحاظ ماهیت، کاربردی، به لحاظ معیار زمان، مقطعی و به لحاظ معیار وسعت، پهنانگر است.

جامعه آماری در این تحقیق، کلیه دانشجویان ساکن در خوابگاه‌های پسرانه دانشگاه یزد در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ بودند که با استفاده از فرمول کوکران با سطح اطمینان ۹۵/۵ درصد، دقت احتمالی ۵ درصد و بالاترین واریانس ممکن، حجم نمونه ۳۴۵ نفر محاسبه شده است. شیوه نمونه‌گیری در این تحقیق، طبقه‌ای بوده است. طبقات بر حسب رشته تحصیلی و مقطع تحصیلی انتخاب شده‌اند.

ابزار مورد استفاده در این تحقیق، پرسشنامه محقق‌ساخته بوده است. پرسشنامه پس از احراز اعتبار و پایایی برای جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز مورد استفاده قرار گرفت. سؤالات و گویه‌ها به گونه‌های متفاوتی از جمله سؤالات دو گزینه‌ای اسمی، باز و همچنین در سه سطح (فاصله‌ای، اسمی، رتبه‌ای) طراحی شده‌اند.

برای آزمون پایایی پرسشنامه در این تحقیق، از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. بدین صورت که با استفاده از داده‌های پیش‌آزمون، میزان آلفای کرونباخ برای متغیر مشکلات فرهنگی (۰/۸۸) شده است که چون از ۰/۷ شده است بیانگر مطلوبیت ابزار است.

در این تحقیق از اعتبار محتوایی استفاده شده است. به این منظور، گویه‌هایی که متغیرهای تحقیق را می‌سنجند را از گویه‌های تحقیقات پیشین که زیر نظر اساتید مجرب، استفاده و اجرا شده‌اند، استفاده و برای انتخاب بهترین گویه‌ها برای متغیرهای جدید از نظرات محققین و اساتید دیگر استفاده کردیم. در نهایت، پرسشنامه تدوین شده را به اساتید و متخصصان نشان داده و از نظرات آنها برای تصحیح پرسشنامه کمک گرفتیم. بنابراین پرسشنامه از اعتبار محتوایی برخوردار است.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار کامپیوتری SPSS و برای ترسیم نمودارها از نرم‌افزار Microsoft Excel استفاده شده است. در سطح توصیفی از جداول یک بعدی، فراوانی، درصد ستونی و ترسیم نمودار و در سطح استنباطی برای آزمون فرضیات از آزمون t ، ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل واریانس استفاده شده است.

۵- یافته‌ها

- ۹۱/۶ درصد از پاسخگویان تحقیق را افراد مجرد و ۷/۵ درصد را افراد متأهل تشکیل می‌دهند.
 - ۳۵/۹ درصد از پاسخگویان تحقیق در رشته‌های علوم انسانی، ۱۵/۱ درصد در رشته‌های علوم پایه، ۴۲/۳ درصد در رشته‌های فنی و مهندسی، ۵/۵ درصد در رشته‌های منابع طبیعی و ۱/۲ درصد از پاسخگویان تحقیق در رشته‌های هنر و معماری مشغول به تحصیل هستند.

- ۸۳/۸ درصد از پاسخگویان در مقطع کارشناسی تحصیل می‌کنند. همچنین ۱۳/۶ درصد در مقطع کارشناسی ارشد و ۲/۶ درصد در مقطع دکتری تحصیل می‌کنند. در مجموع بیش از ۸۰ درصد پاسخگویان در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل هستند.

- ۲۳/۸ درصد پاسخگویان یک ترم در خوابگاه حضور داشتند. ۲۶/۷ درصد سه ترم، ۱۸/۶ درصد پنج ترم، و ۱۰/۱ درصد هفت ترم در خوابگاه حضور داشتند.

- ۹۳/۶ درصد از پاسخگویان تحقیق، غیرشاغل بودند در حالی که فقط ۶/۴ درصد از پاسخگویان، شاغل بودند.

جدول (۱): آماره توصیفی ابعاد مختلف متغیر مشکلات فرهنگی

انحراف معیار	میانگین	دامنه امتیازات	تعداد گویه	ابعاد
۸/۳۳۲	۱۸/۶۴	۰-۴۵	۹	تفاوت در هنجارهای فرهنگی
۴/۴۳۹	۹/۴۵	۰-۲۰	۴	تفاوت در فرهنگ خانوادگی
۲/۵۱۴	۴/۵۹	۰-۱۰	۲	تفاوت در فرهنگ منطقه‌ای
۶/۵۲۸	۱۵/۶۴	۰-۳۵	۷	کمبود امکانات آموزشی و فرهنگی
۴/۱۸۸	۵/۳۹	۰-۲۰	۴	تفاوت در اعتقادات دینی و اخلاقیات
۴/۸۳۶	۷/۲۱	۰-۲۵	۵	تفاوت در ارزش‌های فرهنگی
۶/۳۸۴	۱۴/۶۳	۰-۳۵	۷	تفاوت در فرهنگ بهداشت و نظافت
۳/۱۳۴	۴/۱۱	۰-۱۵	۳	تفاوت در فرهنگ قومی

بر اساس اطلاعات جدول (۱) و با توجه به تعداد گویه‌ها برای هر بعد و میانگین‌های به دست آمده باید گفت مشکلات فرهنگی دانشجویان در ابعادی نظیر تفاوت در ارزش‌های فرهنگی، تفاوت در اعتقادات دینی و اخلاقیات و تفاوت در فرهنگ قومی بسیار کم است و در ابعادی نظیر تفاوت در فرهنگ خانوادگی، تفاوت در فرهنگ منطقه‌ای و تفاوت در فرهنگ بهداشت و نظافت بیشتر است ولی میانگین‌های محاسبه شده نشانگر این است که در مجموع میزان مشکلات فرهنگی چندان زیاد نیست.

قبل از اینکه به بررسی فرضیات تحقیق پرداخته شود ابتدا بهتر است به این سؤال پاسخ داده شود که میزان مشکلات فرهنگی دانشجویان چقدر است؟

برای بررسی میزان مشکلات فرهنگی دانشجویان، ۴۱ سؤال یا گویه در پرسشنامه قرار داد شده که هر پاسخگو به ازاء هر گویه، حداقل صفر (برای گزینه اصلاً) و حداکثر ۵ (برای گزینه خیلی زیاد) امتیاز

دریافت می‌کرد. بنابراین حداقل و حداکثر امتیازات پاسخگو به لحاظ نظری بین ۰ تا ۲۰۵ بوده است. میانگین این دامنه یعنی ۱۰۲/۵ به عنوان حد متوسط مشکلات فرهنگی در نظر گرفته شد تا با استفاده از آزمون تی تک‌نمونه‌ای مشخص گردد که میزان مشکلات فرهنگی دانشجویان چقدر است؟

جدول (۲) خروجی آزمون تی تک‌نمونه‌ای^۱ برای سنجش میزان مشکلات فرهنگی دانشجویان

متغیر	تعداد	میانگین ^۲	انحراف معیار ^۳	t	درجه آزادی ^۴	سطح معنی‌داری ^۵
میزان مشکلات فرهنگی	۳۳۵	۷۷/۲۷	۲۲/۶۷۹	۲۰/۳۶۰	۳۳۴	۰/۰۰۰

همانطور که خروجی این آزمون نشان می‌دهد میانگین میزان مشکلات فرهنگی در بین نمونه مورد مطالعه به طور معنی‌داری کمتر از ۱۰۲/۵ بوده است (۷۷/۲۷). بنابراین می‌توان گفت در مجموع میزان مشکلات فرهنگی در جامعه آماری این تحقیق کمتر از متوسط مورد نظر است.

۶- رشته تحصیلی و میزان مشکلات فرهنگی دانشجویان

با توجه به اینکه افراد بر اساس رشته تحصیلی، چند گروه بودن و متغیر وابسته یعنی میزان مشکلات فرهنگی در سطح فاصله‌ای اندازه‌گیری گردیده، از آزمون تحلیل واریانس استفاده شد. خروجی آزمون تحلیل واریانس ($F = ۲/۴۵۵$, $P = ۰/۰۶۳$) نشان داد که تفاوت معنی‌داری بین میزان مشکلات فرهنگی بر حسب رشته تحصیلی وجود ندارد.

۷- میزان تحصیلات والدین، تعداد ترم‌های حضور در خوابگاه و میزان مشکلات فرهنگی

دانشجویان

همان‌گونه که در جدول ملاحظه می‌شود در مورد تحصیلات پدر، ضریب همبستگی اسپیرمن برابر ۰/۰۵۲ و سطح معنی‌داری برابر ۰/۳۴۲ شده است که چون از پنج صدم بزرگتر است یعنی این رابطه معنی‌دار نیست. همچنین سطح معنی‌داری آزمون اسپیرمن برای رابطه تحصیلات مادر و مشکلات فرهنگی (۰/۴۵۶) از پنج صدم بزرگتر است یعنی این رابطه نیز معنی‌دار نیست.

1 - One Sample t-test

2- Mean

3- Standard Deviation

4- Degree of Freedom (df)

5- Significance Level(sig.)

جدول (۳) آزمون رابطه میزان تحصیلات پدر و مادر و تعداد ترم‌های حضور در خوابگاه با مشکلات فرهنگی

متغیر	متغیر	آزمون	مقدار	سطح معنی‌داری
میزان تحصیلات پدر	میزان مشکلات فرهنگی	اسپیرمن	۰/۰۵۲	۰/۳۴۲
میزان تحصیلات مادر	میزان مشکلات فرهنگی	اسپیرمن	۰/۰۴۱	۰/۴۵۶
تعداد ترم‌های حضور در خوابگاه	میزان مشکلات فرهنگی	پیرسون	-۰/۰۳۳	۰/۵۵۰

همچنین بر اساس اطلاعات جدول (۳)، ضریب همبستگی رابطه تعداد ترم‌های حضور در خوابگاه و میزان مشکلات فرهنگی برابر ۰/۰۳۳- شده است که ضریب ضعیفی است همچنین سطح معنی‌داری برابر ۰/۵۵۰ شده است که چون از پنج صدم بزرگتر است یعنی این رابطه معنی‌دار نیست.

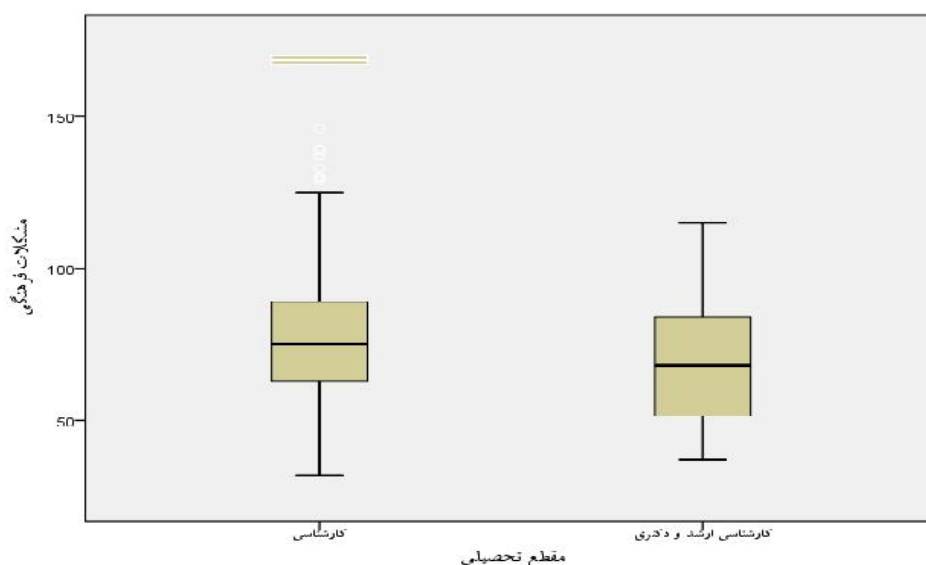
۸- مقطع تحصیلی و میزان مشکلات فرهنگی دانشجویان

چون تعداد دانشجویان مقطع دکتری (۹ نفر) کم بودند آنها با دانشجویان کارشناسی ارشد در یک گروه قرار داده شدند.

جدول (۴) خروجی آزمون تی برای مقایسه میانگین میزان مشکلات فرهنگی دانشجویان مقطع کارشناسی با دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری

متغیر	گروه‌ها	میانگین	انحراف معیار	آزمون تی	سطح معنی‌داری
مقطع تحصیلی	کارشناسی	۷۸/۷۲	۲۲/۶۹۲	۲/۶۵۷	۰/۰۰۸
	کارشناسی ارشد و دکتری	۶۹/۹۱	۲۱/۳۲۷		

بر اساس داده‌های جدول (۴) بین دانشجویان مقطع کارشناسی با دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری به لحاظ میزان مشکلات فرهنگی، تفاوت معنی‌داری وجود دارد. تی محاسبه شده برای جدول مزبور برابر ۲/۶۵۷ شده است که از مقدار تی جدول با در نظر گرفتن پنج درصد خطا بزرگ‌تر است ($P = 0/008$). لذا می‌توان فرض صفر را رد کرد. به عبارت دیگر میزان مشکلات فرهنگی در بین دانشجویان مقطع کارشناسی بیش از دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری است.

نمودار (۱) مقایسه میزان مشکلات فرهنگی دانشجویان مقطع کارشناسی با دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری

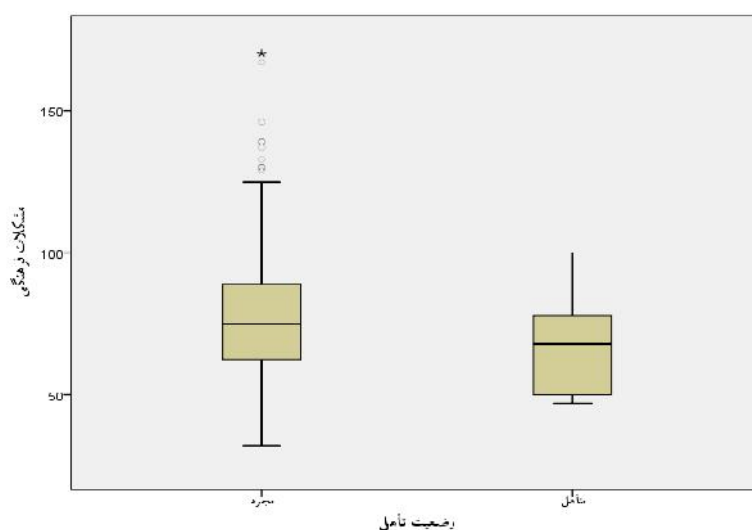
۹- وضعیت تأهل و میزان مشکلات فرهنگی دانشجویان

برای بررسی رابطه وضعیت تأهل و میزان مشکلات فرهنگی دانشجویان از آزمون تی استفاده شده است. خروجی آزمون تی در جدول زیر نشان داده شده است:

جدول (۵) خروجی آزمون تی برای مقایسه میانگین میزان مشکلات فرهنگی دانشجویان مجرد و متأهل

متغیر	گروه‌ها	میانگین	انحراف معیار	تی	سطح معنی‌داری
وضعیت تأهل	مجرد	۷۷/۹۳	۲۲/۸۸۷	۲/۴۵۵	۰/۰۱۵
	متأهل	۶۶/۴۴	۱۶/۹۴۶		

اطلاعات جدول (۵) می‌دهد که بین دانشجویان مجرد و متأهل به لحاظ میزان مشکلات فرهنگی، تفاوت معنی‌داری وجود دارد. تی محاسبه شده برای جدول مزبور برابر ۲/۴۵۵ شده است که از مقدار تی جدول با در نظر گرفتن پنج درصد خطا بزرگ‌تر است ($P = ۰/۰۱۵$). لذا می‌توان فرض صفر را رد کرد. به عبارت دیگر میزان مشکلات فرهنگی در بین دانشجویان مجرد بیش از دانشجویان متأهل است.

نمودار (۲) مقایسه میزان مشکلات فرهنگی دانشجویان مجرد و متأهل

۱۰- یافته‌های تحقیق

سؤال اصلی این پژوهش این بود که میزان مشکلات فرهنگی دانشجویان چقدر است؟ نتایج این بررسی نشان داد که در مجموع میزان مشکلات فرهنگی در جامعه آماری این تحقیق یعنی دانشجویان ساکن خوابگاه‌های دانشگاه یزد در سال تحصیلی ۹۰-۸۹ کمتر از متوسط بوده است. البته بین میزان مشکلات در بخش‌های گوناگون، تفاوت‌هایی وجود داشت به عنوان مثال مشکلات در حوزه امکانات در مقایسه با تفاوت‌های مذهبی یا قومی و نظایر آن بیشتر بوده است. این نکته که خوابگاه‌ها با مشکلاتی در زمینه امکانات فرهنگی روبرو هستند در پژوهش پیامنی (۱۳۷۵) در بین دانشجویان مقیم خوابگاه‌های مجردی دانشجویی دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران نیز حاصل شده بود. بر اساس یافته‌های این پژوهش، با وجود افزایش گرایش به مواد مخدر در سطح جامعه و به‌ویژه نسل جوان، این مسأله در محیط‌های دانشجویی ظهور و بروز چندانی ندارد. دانشجویان حتی در مورد مواد مخدر صنعتی جدید و مواد روانگردان احساس مشکل چندانی نداشتند. دانشجویان به خوبی متوجه عوارض اشکال مختلف مواد مخدر هستند و اگرچه توزیع‌کنندگان مواد مخدر اعم از سستی و جدید، تلاش زیادی برای جذب این گروه دارند ولی نتایج این پژوهش بیانگر این است که در این زمینه توفیق چندانی حاصل نکرده‌اند.

همچنین در زمینه اختلافات قومی و مذهبی، مشکل چندانی در محیط خوابگاهی وجود ندارد. ضمن اینکه نگرانی از نفوذ فرقه‌های نوظهور دینی نیز چندان زیاد نیست. کشور ما به لحاظ تنوع قومی و مذهبی و دینی از تنوع خاصی برخوردار است. گروه‌های قومی و مذهبی مختلف همزیستی مثال‌زدنی و

مسالمت‌آمیزی با یکدیگر دارند. این موضع در محیط‌های دانشجویی و خوابگاهی که دربرگیرنده قشر فرهیخته جامعه است نیز به چشم می‌خورد. قشر دانشجو به دلیل داشتن اطلاعات و آگاهی بالا به راحتی جذب گروه‌های انحرافی و نوظهور دینی نخواهند شد. بر خلاف برخی قضاوت‌های ظاهری، در محیط خوابگاه‌ها، رفتارهای انحرافی نظیر مصرف مشروبات و سیگار و ... کمتر رخ می‌دهد. به عنوان نمونه میزان مصرف مداوم سیگار تنها ۵/۲ درصد پاسخگویان، خیلی زیاد و ۳/۵ درصد زیاد بوده است و ۷۲/۲ درصد بیان کردند که اصلاً سیگار نمی‌کشند. این یافته با یافته‌های پژوهش شجاع و همکاران (۱۳۸۷) در دانشجویان ساکن خوابگاه‌های دانشگاه علوم پزشکی گلستان همخوانی دارد. علاوه بر بالا بودن سطح آگاهی دانشجویان، بالا بودن تقید دینی آنها به‌ویژه در محیط مذهبی یزد از جمله عوامل مهمی است که دانشجویان را از ارتکاب این رفتارهای نامطلوب مانع می‌شود. نتایج این بررسی نشان می‌دهد دانشجویان در محیط خوابگاه احساس کسالت و خستگی مداوم می‌کنند. با توجه به اینکه دانشجویان در دوره جوانی هستند شاید بیش از هر چیزی نیازمند محیطی مفرح و جذاب هستند ولی ظاهراً در محیط‌های خوابگاهی توجه چندانی به این موضوع نمی‌شود لذا دانشجویان در این گونه محیط‌ها دچار کسالت و خستگی می‌شوند که حتی روی بهره‌وری آموزشی آنها نیز بسیار مؤثر است. میزان مشکلات فرهنگی در بین دانشجویان مقطع کارشناسی بیش از دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری بوده است. در این زمینه باید گفت دانشجویان مقطع کارشناسی به دلیل سن، تجربه و همچنین منزلت اجتماعی پایین‌تر در مقایسه با دانشجویان تحصیلات تکمیلی بیشتر در معرض رفتارهای فرهنگی نامناسب از سوی خودشان و حتی هم‌اتاقی‌ها هستند. میزان مشکلات فرهنگی در بین دانشجویان مجرد بیش از دانشجویان متأهل است. این یافته نیز در راستای یافته قبلی است. چرا که افراد مجرد در مقایسه با افراد متأهل، تقید کمتری احساس می‌کنند و تمایل دارند که از این فرصت برای انجام برخی از رفتارهایی که در دوره متأهلی امکان‌پذیر نیست استفاده کنند. به طور کلی فضای ذهنی یک فرد متأهل در مقایسه با افراد مجرد در زمینه مسائل فرهنگی به مراتب متفاوت است.

۱۱- پیشنهادات کاربردی

در این بخش از پژوهش با توجه به بررسی‌های به‌عمل آمده پیرامون موضوع و با استناد به نتایج و یافته‌های تحقیق، پیشنهادات زیر ارائه می‌گردد:

- پیشنهاد می‌گردد با فراهم نمودن امکانات و تفریحات سالم و مهیج از قبیل سهولت دسترسی به خدمات رایانه‌ای و اینترنتی، کتابخانه‌های مجهز، مسابقات ورزشی و اردوهای علمی سیاحتی زیارتی بستری مناسب برای رفتارهای سالم دانشجویان بوجود آید.

- پیشنهاد می‌شود در انتخاب مدیریت خوابگاه دقت بیشتری به عمل آید و افرادی انتخاب شوند که توانایی و مهارت لازم برای برقراری ارتباط با قشری فرهیخته و فرهنگی را داشته باشند. همچنین گروه یا سازمانی مستقل از دانشجویان خوابگاهی بدون وابستگی به سرپرستی خوابگاه ایجاد گردد که منعکس کننده نظرات مفید و سازنده دانشجویان به مسئولین باشد. از این گروه به عنوان ابزاری برای اعمال نظارت و کنترل اجتماعی نیز می‌توان استفاده نمود.
- با توجه به مشکلات دانشجویان در زمینه فضای کسالت‌آور محیط خوابگاهی، پیشنهاد می‌گردد تمهیدات لازم در این مورد اندیشه شود و با افزودن مراکز تفریحی و نشاط‌آور ویژه جوانان، زمینه تفریحات سالم آنها فراهم گردد.
- برگزاری کلاس‌ها و کارگاه‌های آموزشی در ترم‌های و سال‌های اولیه تحصیل دانشجویان جدید در جهت آشنایی آنان با فرهنگ و محیط اجتماعی و جغرافیایی شهری که در آن تحصیل خواهند کرد، همچنین در راستای آگاهی آنان از اقوام و اقلیت‌های مختلف و مواردی از این دست می‌تواند در جهت آشنایی دانشجویان با حدود و تکالیف خود در محیط خوابگاه مؤثر واقع گردد و در ضمن به تقویت و تسهیل روابط اجتماعی آنان کمک نماید که همه اینها در جهت کاستن از مشکلات اجتماعی فرهنگی دانشجویان در محیط دانشگاه و به‌ویژه خوابگاه عمل می‌نماید.
- ارائه جزوه‌ها و بروشورهای مرتبط با اطلاعات کلی شهر محل تحصیل دانشجویان (در اینجا شهر یزد) شامل مشخصه‌های جغرافیایی، اجتماعی، تاریخی، فرهنگی و ... در بدو ورود به دانشگاه به دانشجویان جدید می‌تواند اقدام مثبت و مفید دیگری در جهت تضعیف مشکلات فرهنگی دانشجویان خوابگاهی محسوب شود. همچنین پیشنهاد می‌گردد دانشگاه یزد در ابتدای ورود دانشجویان غیربومی برای آنان کلاس‌های توجیهی به منظور آشنایی آنان با محیط جغرافیایی و فرهنگی یزد که توسط متخصصان فرهنگ و جغرافیای یزد برنامه‌ریزی می‌شود برگزار نماید.
- پیشنهاد می‌شود دانشجویان مقطع کارشناسی مورد توجه بیشتری قرار گیرند و این گروه مبنای اصلی برنامه‌ریزی‌های فرهنگی و تخصیص امکانات و ... قرار گیرد.
- پیشنهاد می‌گردد پژوهشی درباره اولویت‌سنجی نیازهای فرهنگی دانشجویان انجام شود تا مشخص گردد مهمترین نیازهای فرهنگی دانشجویان به ترتیب اولویت چیست تا بتوان بر این اساس، برنامه‌ریزی‌ها و اقدامات عملی لازم در این باره را انجام داد.
- پیشنهاد می‌شود در مورد دغدغه‌ها و دل‌مشغولی‌های فرهنگی دانشجویان در زمینه مسایل فرهنگی تحقیق شود و پس از شناسایی این دغدغه‌ها، در جهت رفع آنها تلاش گردد.
- پیشنهاد می‌گردد با توجه به اینکه این پژوهش در خوابگاه یک دانشگاه دولتی صورت گرفت در سطح خوابگاه یک دانشگاه غیردولتی (آزاد، غیرانتفاعی و ...) نیز صورت پذیرد و نتایج با هم مقایسه گردد.

- پیشنهاد می‌گردد باتوجه به اینکه پژوهش در سطح خوابگاه‌های پسران گرفت پژوهش مشابهی در سطح خوابگاه دختران نیز صورت گیرد تا بتوان ضمن مقایسه یافته‌ها با یکدیگر، به نتایج دقیق‌تری دست یافت.

فهرست منابع

۱. افقی ن، صادقی ع، ۱۳۸۸، مطالعه تطبیقی ارزش‌ها و هنجارها و رابطه آنها با آنومی، تحقیقات فرهنگی، دوره دوم، شماره ۸: ۱۰۶-۶۵.
۲. پیامی ش، ۱۳۷۵، بررسی مشکلات اقامت در خوابگاه از دیدگاه دانشجویان مقیم خوابگاه‌های مجردی دانشجویی دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
۳. تریاندیس، هری، ۱۳۸۸، فرهنگ و رفتار اجتماعی، ترجمه ن فتی، رسانش باهمکاری نشر جامعه شناسان، تهران، چاپ سوم.
۴. توحیدلو ا، ۱۳۸۸، بررسی تأثیر عوامل خانوادگی بر وضعیت فرهنگی دانشگاهیان در دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، فصلنامه پژوهش اجتماعی، سال دوم، شماره سوم: ۹۹-۷۷.
۵. رفیع پور، ف، ۱۳۸۷، آناتومی جامعه، شرکت سهامی انتشار، تهران، چاپ پنجم.
۶. رفیع پور، ف، ۱۳۸۷، توسعه و تضاد، شرکت سهامی انتشار، تهران.
۷. شجاع، م، جویباری ل، قربانی م، ۱۳۸۷، بررسی فراوانی مصرف و علل گرایش به سیگار در دانشجویان سلکن خوابگاه‌های دانشگاه علوم پزشکی گلستان در سال ۸۷، پژوهنده، سال پانزدهم شماره ۳، پی در پی ۷۵: ۱۲۸-۱۲۳.
۸. صالحی امیری، ر، ۱۳۸۶، مفاهیم و نظریه‌های فرهنگی، ققنوس، تهران.
۹. فاضلی، ن، ۱۳۸۷، فرهنگ و دانشگاه (منظرهای انسان‌شناسی و مطالعات فرهنگی)، نشر، تهران.
۱۰. فروتن، ح، ۱۳۸۹، تعیین میزان تأثیرپذیری فرهنگی دانشجویان از فرهنگ های یکدیگر در خوابگاه‌های آموزشکده‌های فنی پسرانه استان اصفهان در سال تحصیلی ۱۳۸۹-۱۳۸۸، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان، اصفهان.
۱۱. قلی‌زاده، آ، ۱۳۸۸، جامعه‌شناسی فرهنگی، کارشناسی ارشد مدیریت و برنامه ریزی فرهنگی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان.
۱۲. کلدی، ع، فلاح، ف، ۱۳۸۸، بررسی کارکردها و مشکلات اجتماعی و فرهنگی دانشگاه‌ها از نظر دانشجویان (مطالعه موردی: دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات)، پژوهشنامه علوم اجتماعی، سال سوم، شماره اول: ۹۲-۷۳.

۱۳. کوزر، ل، ۱۳۸۰، زندگی و اندیشه بزرگان جامعه‌شناسی، ترجمه م ثلاثی، علمی، ۶۲۷ صفحه، تهران، چاپ نهم.
۱۴. مثنوی، ع، سام آرام ع، حسینی، س، آقابخشی، ح، ۱۳۸۴، نگرش دانشجویان خوابگاهی دانشگاه علوم پزشکی ایران در مورد رفتارهای انحرافی در خوابگاه‌ها. مقالات پژوهشی، دوره ششم، شماره چهارم: ۲۰-۲۵.
۱۵. محسنی، م، ۱۳۸۸، جامعه‌شناسی علم: جامعه، علم و تکنولوژی. چاپ سوم، تهران: طهوری.
۱۶. محمودی‌راد، م، آراسته، ح، ۱۳۸۳، خوابگاه‌های دانشجویی به مثابه جوامعی برای یادگیری، طب و تزکیه، تابستان ۸۳، شماره ۵۳: ۴۵-۵۳.
۱۷. موحد، م، عباسی شوازی، م، هاشمی، نیا ز، ۱۳۸۸، ناهمگونی جنسیتی، نگرش افراد و ارتباطات دختران و پسران در دانشگاه. مطالعات راهبردی زنان (کتاب زنان) ۱۱(۴۴) (مسایل دختران): ۷۲ - ۳۷.
۱۸. نوری، ر، ۱۳۸۹، خانواده و دانشجو، دانشگاه تهران، تهران.

19. Al-Banyan A. (1980). Saudi students in the United States: a study of cross cultural education and attitude change. London: Ithaca Press.
20. Sandeman-Gay E. (1999). Supervising Iranian students: a case study. In Y. Ryan & O. Zuber-Skerritt (Eds.), Supervising postgraduates from non-English speaking backgrounds (pp. 40-48). Buckingham: Society for Research into Higher Education: Open University Press.
21. Uslu M, Girgin C. (2010). The effects of residential conditions on the problem solving Skills of university students. *Innovation and Creativity in Education*, Volume 2, Issue 2: 3031-3035.
22. Van Laar C, Levin S, Sinclair S, Sidanius J. (2005). The effect of university roommate contact on ethnic attitudes and behavior, *Journal of Experimental Social Psychology*, 41: 329-345.